

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 2115.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni račun štev. 10.603.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrť strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

JNS-sarska slika o slovenskem kmetu.

Liberalizem ni nikdar spoštoval kmeta. Kot stranka meščanstva in gospode in tistih, ki se na podeželju štulijo med gospodo, se ni nikdar mogel uživati v kmečko miselnosti. Kmet s svojo od očetov podedovano versko vdanostjo in konservativnostjo je bil tej brez- in protiverni stranki zmeraj zopern. Kmetavzar, zaručanec, nazadnjak: to je ocena, ki je z njo liberalizem zmeraj počlašal veri, starim šegam in navadam vdanega kmeta. Cenil ga je kvečjemu kot material, kot snov za zgradbo liberalne stranke. Kogar je hotel liberalizem posebno odlikovati, ga je napravil za priganjača laži-svobodomiselne in laži-naprednjaške stranke na podeželju.

Politična zgodovina slovenskega naroda poroča o raznih krinkah, ki je pod njimi ta lažnivi prerok nastopal med kmečkim ljudstvom, da bi vlovil več kalinov na svoje lažnive svobodomiselne in naprednjaške limanice. Pred svetovno vojno je samo-kmetstvo deloma služilo kot ogrinjalo za širjenje in organiziranje nemškutarstva (ptujski »Štajerc«), deloma pa kot vaba za slovenske liberalne politične stranke (narodna stranka na Štajerskem, narodno-napredna stranka na Kranjskem). Po svetovni vojni se je liberalizem poslužil demokratske in laži-kmetijske stranke, ki sta se po 6. januarju 1929 zedinili v zloglasno JNS.

O JNSarskem kmetoljubju pričajo najjasneje in najglasneje njena dejanja, ko je ta stranka bila na vladi ter je vladala z diktatorično vsemogočnostjo. Ta doba tvori črne bukve slovenskega kmeta. Taka gospodarska stiska je pritisnila našega kmeta in takšen nered je nastal v gospodarstvu, da je kmet omagal pod pretežkim bremenom. Mesto svobode, od katere ima liberalizem ime (libertas = svoboda), je zavladao najhujše nasilje. Kmete so zapirali, tirali pred sodišča ter jih metali v ječe, češ, da so protidržavni element. Kmet — pa protidržaven! Kdo pa naj potem ohrani in reši državo, ako ne kmet, ki ima v njej ogromno večino? Ze samo predpostavka možnosti, da bi bil slovenski kmet protidržaven, je razžalitev za slovensko kmečko ljudstvo. Ovažanje slovenskega kmečkega ljudstva je cvetelo, kazni je kar deževalo, strah se je naselil po kmečkih hišah.

Takšno je JNSarsko kmetoljubje v dejanstvu. Dejanja kažejo, kakšno je mišljenje in hotenje. S svojim divjanjem zoper slovensko kmečko ljudstvo, zoper osebe in

ustanove, so gosposki in kmetijski JNSarji pred svetom odkrili, kaj mislijo o našem kmečkem ljudstvu in kaj mu želijo. Četudi se liberalni volk včasih — recimo po pravici: mnogokrat i' navadno — pojavi v ovčji obleki, vendar ostane liberalni, kmetu sovražni volk. Volk dlako spremeni, ne pa narave. Tudi glas spremeni: mesto tuljenja in zavijanja čestokrat vabljenje in hvalisanje. Kakor sladkoba iz medu se včasih cedi dobrikanje iz njegovih ust.

Ko pa ovčja obleka odpade, prihrumi iz grla pravi in pristni glas. Tak glas, ki privreje iz JNSarskih grl, ko deluje narava s svojo nepotvorjeno pristnostjo, je bil nedavno (27. avgusta) sprejet, da navedemo samo en primer, v stolpce celjske JNSarske »Nove dobe«. In ta glas je zapel o našem kmetu to-le spodbudno pesmico: »Tradicionalno je že, da se zdrava, mnogo obetajoča, pretežno kmetijska mladina na svoji vzgojni poti pod vplivom starokopitnih staršev in njihovega verskega fanatizma in pod vplivom in sugestijami (prigovarjanji) duhovščine s svojimi posebnimi interesi pretvarja v maso apatičnih, za samostojno življenje nesposobnih ljudi.

To nesposobnost in manjvrednost, ki se posebno opaža pri občevarju kmetov z meščani, izkoriščajo klerikalni elementi in »narodni voditelji«. Poglejte samo, koliko jih živi na njihov račun. Ta apatična masa je kot taka neplodna in nesposobna načrtno in sistematično reševati komplicirane gospodarske in socialne probleme. Prosvetni tabori, ki se prirejajo širom Slovenije, jim dajejo bore malo prosvete. Ta množica slepo veruje v čudeže, ki jih bo-

do napravili njihovi »voditelji«, pa jih zaman pričakuje. Niti oni niti njihovi »voditelji« še danes niso na čistem, kaj je važnejše: narodnost ali vera? Aksiom (pravilo) je, da je za blagostanje naroda potrebno postaviti na prvo mesto narodnost. S tem se bo krepila tudi vera.«

O zmedeni vsebini tega posnetka iz celjskega JNSarskega lista, ki postavlja ne samo dejstva, marveč tudi logiko (pravila mišljenja) na glavo, ni treba govoriti, ker uvidi abotnost gorenjih trditvev vsak, tudi najpreprostejši človek. Radi tega teh besed tudi nismo navedli, marveč edino iz razloga in nagiba, da spoznajo naši kmetje, kako jih cenijo lažnivi liberalizem. Kmetje, tukaj imate črno na belem, kako o vas sodijo JNSarji! Kaj ste vi, slovenski kmetje? Mar tisočletna podlaga in glavna zaslomba slovenskega naroda? Kaj še, to so tisti, ki spadajo med svobodumno naprednjaško gospodo ali pa, ki se tej gospodi obešajo na škrice, kakor to delajo liberalni kmetijci. Vi pa ste manjvredni ljudje, nesposobni za rešitev gospodarskih in družbenih vprašanj. Vi ste apatična masa (množica brez življenja in zanimanja), masa apatičnih za samostojno življenje nesposobnih ljudi. Vašo nesposobnost in manjvrednost, ki se zlasti kaže pri občevarju z meščani, izrabljajo razni elementi. Ta nesposobnost, apatičnost in manjvrednost je slovenska narodna dediščina, izročena od slovenskih starokopitnih, versko fanatačnih staršev, in plod vzgoje slovenske duhovščine. To je JNSarska slika našega slovenskega kmeta. Mi vam, dragi slovenski kmetje, to JNSarsko sliko stavimo pred oči. Kaj pa je spričo tega nečuvnega sramotenja vaš dolžnost, ki vam jo nalaga vaša slovenska kmečka in krščanska čast, to dobro veste sami!

Znatno zblizanje Male zveze z Madžarsko. Od zadnje konference Male zveze v Sinaji pri Bukarešti se veliko piše o znatnem zblizanju med Madžarsko in državami Male zveze. Madžarska bi rada izvedla oborožitev, dasi ji je ta prepovedana po mirovni pogodbi. Madžari nočejo pod orožje brez tozadevnega vprašanja sosednih držav, kakor je to napravila Nemčija. Madžarska hoče, da pristane na njeno oborožitev Mala zveza in da bi dobila madžarska manjšina v državah Male zveze zaščito. Madžari izjavljajo že v naprej, da njihova oborožitev nikakor ne bo naperjena proti varnosti malozveznih držav. Za slučaj, da pride do zgoraj omenjenega sporazuma in pristanka Male zveze na

madžarski dve zahtevi, bi se Madžarska odpovedala njeni dosedanji težnji po spremembi mirovne pogodbe in njenih mej. Veliko upanje je, da bodo že začeta pogajanja med Malo zvezo in Madžarsko ugodno zaključena pri tokratnem zasedanju Društva narodov, ki je pričelo 13. septembra v Ženevi.

Vatikan in Čehoslovaška sta se sporazumela. Pogajanja med Sv. stolico in čehoslovaško republiko so se vlekla že par let in so bila sedaj zaključena s sporazumom. Pogodba je bila podpisana 2. septembra in objavljena 6. septembra v vatikanskem uradnem listu. Sporazum se nanaša na prirojitev čehoslovaških škofij državnim mejam. Slovaška in Podkarpatska Rusija bosta tvorili samostojni škofiji. Škofje teh škofij, in sicer rimsko-in grško-katoliški, ne spadajo več pod madžarsko nadškofijo, ampak bodo do končne ureditve mej novih škofij podrejeni ne-